

“อัยยอมน (ตก) เป็นเหยื่อ”

อาชีพราชการไม่ว่ายุคใดก็ยังมีคนสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนต่างจังหวัด จะด้วยเหตุผลความมั่นคง มีเกียรติ ศักดิ์ศรี หรืออะไรก็ตาม ถ้ามีวิธีใดที่จะทำให้ลูกหลานได้รับราชการผู้เป็นพ่อแม่ก็พร้อมที่จะทำเพราะคิดว่าคุ้มสุด ๆ เหตุนี้เองจึงมักได้ยินข่าวมีผู้ต้องสูญเสียทรัพย์สินมากมายเพื่อจะได้เข้ารับราชการสุดท้ายนอกจากไม่ได้รับราชการแล้วยังต้องเสียเงินเสียทองและเสียความรู้สึกร่วม มีอุทาหรณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มาเล่าสู่กันฟังค่ะ

นาย ก. เป็นราษฎรอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ได้มีหนังสือถึงนายอำเภอทุ่งเสลี่ยมเพื่อขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคำให้การของนาง ข. และเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณาในการตรวจสอบข้อเท็จจริง อำเภอฯ แจ้งเปิดเผยข้อมูลเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณา และคำให้การของนาย ก. แต่ปฏิเสธการเปิดเผยคำให้การของนาง ข. โดยให้เหตุผลว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยอาจเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรและอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๕) และมาตรา ๑๗ นาย ก. จึงมีหนังสือถึงคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร อุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลของอำเภอทุ่งเสลี่ยม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ช่วงปลายปี ๒๕๔๖ นาย ก. ทราบว่า อบจ. แพร่เปิดรับสมัครบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ และทราบอีกว่านาง ข. ซึ่งรับราชการครูรับติวเข้มแบบหวังผลได้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ จึงติดต่อกับนาง ข. และจ่ายเงินล่วงหน้าเป็นเงินสด จำนวน ๒๖๐,๐๐๐ บาท ต่อมาเมื่อมีข่าวจับกุมบุคคลที่มีการฉ้อโกงหรือหลอกลวงประชาชนเกี่ยวกับการเปิดรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการใน อบจ. แพร่ ซึ่ง อบจ. แพร่ก็ได้แจ้งว่าไม่มีการเปิดรับสมัครใด ๆ นาย ก. จึงไปขอเงินคืนจากนาง ข. แต่ได้เงินคืนมา ๖๐,๐๐๐ บาท ที่เหลือนาง ข. จะทยอยคืนให้ แต่จนปัจจุบันนาย ก. ก็ยังไม่ได้เงินที่เหลือคืน นาย ก. จึงร้องเรียนไปยังอำเภอทุ่งเสลี่ยม อำเภอฯ ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วแจ้งผลว่า นาง ข. ยืนยันว่าไม่ได้เป็นผู้รับเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่เป็นผู้โอนเงินดังกล่าวให้นาง ค. ซึ่งนาง ค. ได้ทำบันทึกรับสภาพหนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๘ และถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงจังหวัดเชียงใหม่ โดยนาง ค. ยินยอมจะชดใช้เงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ บาท คืนภายใน ๑ ปี นับจากวันพ้นโทษหรือสามารถขายที่ดินได้ก่อนก็จะคืนให้ทั้งหมด ดังนั้น นาย ก. จึงเป็นคู่สัญญาทางแพ่งกับนาง ค. โดยนาง ข. ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการชดใช้เงินดังกล่าว นาย ก. จึงต้องการทราบว่าอำเภอทุ่งเสลี่ยมใช้เอกสารใดบ้างประกอบการพิจารณา และนาง ข. ได้ให้ถ้อยคำว่าอย่างไร จึงได้ขอข้อมูลข่าวสารดังกล่าวไปยังอำเภอทุ่งเสลี่ยม

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำให้การของนาง ข. เป็นข้อมูลการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติของอำเภอทุ่งเสลี่ยมในการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีที่มีการร้องเรียนเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ และต้องมีการเรียกบุคคลที่ถูกร้องเรียนเข้าชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คำให้การของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไปแล้วจึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ อีกทั้งการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอำเภอฯ ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นและแจ้งผลให้ผู้อุทธรณ์ทราบแล้ว การเปิดเผยจึงไม่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการฯ และเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่ผู้อุทธรณ์แล้วยังแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงของอำเภอทุ่งเสลี่ยมอีกด้วย

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมฯ จึงมีคำวินิจฉัยให้อำเภอทุ่งเสลี่ยมเปิดเผยคำให้การของนาง ข. พร้อมทั้งให้สำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องแก่ผู้อุทธรณ์ เว้นแต่ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และข้อมูลข่าวสารในขอบเขตสิทธิส่วนบุคคล คือ อายุ เลขประจำตัวประชาชน ชื่อบิดา มารดา และที่อยู่ให้ปกปิดไว้

การใช้ความสามารถและความพยายามของตนเอง แม้จะผิดหวังหรือต้องใช้เวลาบ้าง แต่ความภาคภูมิใจจะอยู่กับเรา นี่แหละคือการมีเกียรติ และศักดิ์ศรีที่แท้จริง พบปัญหาเกี่ยวกับการขอข้อมูลข่าวสารของราชการ สามารถปรึกษาได้ที่ “สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ” โทร. ๐๒ ๒๘๓ ๔๖๘๐

(คำวินิจฉัย ที่ สค ๕๐/๒๕๕๙) - 30/3/2559 A.